

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg

19. december 2023

Svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 79 (Alm. del) af 6. december 2023 stillet efter ønske fra Sólbjørg Jakobsen (LA)

Spørgsmål

Hvad er de forventede arbejdsudbudseffekter af Trepartsaftale om løn og arbejdsvilkår, som blev indgået den 4. december 2023?

Svar

Det vurderes ikke muligt på det foreliggende grundlag at skønne over arbejdsudbudseffekter af trepartsaftalen. Det skyldes dels et manglende empirisk grundlag for så vidt angår de afledte adfærdseffekter af aftalen. Hertil kommer, at flere af tiltagenes virkning vil afhænge af den konkrete implementering ved de offentlige overenskomstforhandlinger i 2024. På den baggrund indarbejdes beregningsteknisk ikke en adfærdseffekt af trepartsaftalen i de økonomiske fremskrivninger.

Trepartsaftalen forventes i praksis at kunne påvirke det offentlige arbejdsmarked ad to veje:

For det første kan trepartsaftalen i sig selv trække i retning af en øget beskæftigelse i den offentlige sektor, uden at dette fortrænger arbejdskraft fra dele af den private sektor. Det skal ses i lyset af, at aftalen bl.a. indeholder en række tiltag, der skal tilskynde flere til at arbejde fuld tid mv. Det gælder fx de forpligtelser, som KL og Danske Regioner har indgået ift. at slå stillinger op på fuldtid og tilbyde fuldtid til deltidsansatte, der anmoder om det – og ikke er ansat i en tidsbegrænset stilling – samt muligheden for at give et fuldtidstillæg på områder med mangel på arbejdskraft.

Hertil kommer, at det er aftalt, at betalingen for frivilligt ekstra arbejde skal justeres, således at betalingen for frivilligt ekstra arbejde ikke overstiger den normale timeløn, før den enkelte har arbejdet 37 timer om ugen målt over normperioden, hvilket forventes at øge tilskyndelsen til at blive fuldtidsansat. Endeligt er det aftalt, at for visse grupper skal aldersgrænserne for seniordage indekseres til folkepensionsalderen. I dag er seniordagsordningerne baseret på alder, hvilket betyder, at en forøgelse af folkepensionsalderen forøger antallet af år til folkepensionsalderen, hvor man har ret til seniordage. Med den aftalte ændring vil alderen, der giver ret til seniordage, blive reguleret forud for reguleringen af folkepensionsalderen, således at antallet af år med seniordage fastholdes for alle fødselsårsgange.

For det andet kan trepartsaftalen trække i retning af en bedre allokering af arbejdskraften i den offentlige sektor, uden at dette dog i selv sig selv øger det samlede arbejdsudbud.

Fx kan en højere løn for SOSU-personale og pædagoger tiltrække flere til fagene, ligesom et anciennitetstillæg for sygeplejersker og jordemødrene på de regionale hospitaler kan bidrage til at fastholde personalet på sygehusene. Endeligt kan vagt-tillæg øge tilskyndelsen til, at personalet lægger flere arbejdstimer om aftenen, natten og/eller i weekenden.

Afslutningsvis bemærkes det helt generelt, at højere lønninger i den offentlige sektor ikke forventes at øge arbejdsudbuddet men alene øge tilskyndelsen til at flytte sig mellem sektorerne.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister